

Til Byrådservice

4. november 2019
Side 1 af 7

Besvarelse af 10-dages forespørgsel om undervisning af elever i modtagelsesklasser

Byrådsmedlem i Aarhus Byråd Dorthe Borgkvist har stillet en række spørgsmål til rådmanden for Børn og Unge med baggrund i artikler i JP Aarhus den 20. oktober 2019, der beskriver at Aarhus Kommune ikke lever op til lovgivningen vedrørende elever i modtagelsesklasser i Aarhus Kommune.

Generelt kan det oplyses, at henvendelsen til ombudsmanden/ STUK¹ har givet anledning til, at Børn og Unge er blevet opmærksom på, at vi på nogle områder har fejlførtolket folkeskoleloven, og dermed ikke i fuldt omfang har levet op til lovgivningen. Umiddelbart efter Børn og Unge har fået kendskab til dette, er der blevet iværksat forskellige initiativer til at sikre, at praksis er bragt i overensstemmelse med lovgivningen. Der er dels iværksat overordnede og generelle initiativer, dels initiativer målrettet konkrete modtagelsesklasseskoler. Herudover har forvaltningen rettet en øget bevågenhed og opmærksomhed på området, ligesom der vil være en øget systematisk opfølgning samt en styrket dialog og indsats med understøttelse af modtagelsesklasseskolernes praksis, herunder drøftelser omkring procedurer og præcisering af lovgivning.

Herudover kan det oplyses, at forvaltningen den 4. juli 2019 har holdt møde med Lene Aabye Møller, hvor der blev orienteret om de initiativer og ændringer af praksis, som er blevet iværksat på baggrund af hendes henvendelse. På mødet fik Lene Aabye Møller desuden mulighed for at tilkendegive sine synspunkter samt stille uddybende spørgsmål.

Spørgsmål 1

Hvordan sikres det at modtagelsesklasseleverne i Aarhus Kommune får den lovpligtige undervisning - timer, fag, fagligt kompetente lærere i alle fag?

Besvarelse:

Henvendelsen til ombudsmanden/ STUK har givet anledning til, at forvaltningen er blevet opmærksom på, at nogle skoler har fejlførtolket lovgivningen i forhold til overholdelse af minimumstimetallene og fagrækken, og dermed ikke i fuldt omfang har levet op til lovgivningen.

BØRN OG UNGE
Aarhus Kommune

Rådhuset, Rådhuspladsen 2
8000 Aarhus C

Direkte telefon:
8940 4713 / 4187 2436

Direkte e-mail:
lonie@aarhus.dk
gbl@aarhus.dk

Sag: 19/079067-2

Sagsbehandler:
Lone Nielsen
Gitte Bligaard

¹ STUK - Styrelsen for Undervisning og Kvalitet

4. november 2019
Side 2 af 7

Umiddelbart efter at der er blevet opmærksomhed på dette, er der blevet iværksat forskellige initiativer til at sikre, at praksis så hurtigt som muligt er bragt i overensstemmelse med lovgivningen. Der er dels iværksat overordnede og generelle initiativer, dels initiativer målrettet konkrete modtagelsesklasseskoler. Herudover har forvaltningen rettet en øget bevågenhed og opmærksomhed på området, ligesom der vil være en øget systematisk opfølgning samt en styrket dialog og indsats med understøttelse af modtagelsesklasseskolernes praksis, herunder drøftelser omkring procedurer og præcisering af lovgivning.

Konkret er der i forhold til minimumstimetal og fagrække på henholdsvis Tranbjergskolen og Tovshøjskolen sket en korrektion af det ugentlige timetal fra 1. januar 2019. Samtidig sikres det at hele fagrækken indgår i elevernes undervisningstimetal, så de opfylder folkeskolelovens krav. Generelt har forvaltningen skærpet opmærksomheden på behovet for en yderligere systematisk opfølgning.

Ydermere kan det oplyses, at det er op til den enkelte skoleleders kompetence at ansætte personalet på skolen, herunder lærere med de fornødne kompetencer til at varetage undervisningen. Dette gælder selvfølgelig også i forhold til at sikre, at de fornødne DSA²-kompetencer er tilstede til at varetage undervisningen i modtagelsesklasser.

Spørgsmål 2

Hvordan sikres det at modtagelsesklasseeleverne i Aarhus Kommune får en udfyldt elevplan med status i alle fag samt handleplan, hvad gør skole, hvad gør forældrene og hvad gør eleven i alle fag?

Besvarelse:

Forvaltningen har haft en tæt dialog med modtagelsesklasseskolerne omkring præcisering af den gældende lovgivning på området, for dermed at sikre at alle elever har arbejdet med og har en uddannelsesplan, når de afslutter grundskolen, samt at eleverne har en digital elevplan i læringsplatformen.

Spørgsmål 3

Hvordan sikres det at alle modtagelsesklasseelever i Aarhus Kommune bliver uddannelsesparathedsvurderet, hvis elever/forældre ønsker det, og får opdateret uddannelsesplan hver år?

² DSA - Dansk som andetsprog

4. november 2019
Side 3 af 7

Besvarelse:

Der har tidligere på Tranbjergskolen været en fejlagtig administrativ praksis, som indebærer, at skolens ældste modtagelsesklasseelever i skolens elevadministrative system blev klassetrinsplaceret på 7. klassetrin uanset deres respektive (personlige) klassetrin, og at dette havde den konsekvens, at ingen af eleverne blev uddannelsesparathedsvurderet i en periode frem til 1. august 2017. Børn og Unge har taget hånd om og rettet op på denne problematik tilbage i august 2017, så eleverne nu bliver korrekt klassetrinsplaceret i elevadministrationssystemet.

Børn og Unge har haft en dialog med MSB/Ungdommens Uddannelsesvejledning, så det sikres, at alle elever i 8. – 10. klasse uddannelsesparathedsvurderes, undtagen de elever, der i særlige tilfælde kan fritages jf. bekendtgørelsen³.

Elever, som vurderes ikke-uddannelsesparate, og elever som fritages for uddannelsesparathedsvurderingen, tilbydes vejledning og en særlig skoleindsats af UU⁴ med det formål, at eleven bliver uddannelsesparat. UU oplyser således, at der iværksættes en særlig vejlednings- og skoleindsats for eleverne med det formål at gøre den enkelte unge uddannelsesparat.

Spørgsmål 4

Hvordan sikres det at modtagelsesklasseeleverne i Aarhus Kommune får tilbudt at komme til eksamen uanset om det trækker op eller ned i værtsskolens gennemsnit?

Besvarelse:

Som udgangspunkt skal elever på 9. klassetrin aflægge prøve i de obligatoriske fag og udtræksfag, som eleven har modtaget undervisning i. Herudover kan eleven eventuelt indstille sig til prøve i valgfag. Tilsvarende kan elever på 10. klassetrin indstille sig til 10. klasses prøve i fagene eller til 9. klasses prøve i fagene dansk, matematik og engelsk, eller en kombination heraf.

Skolens leder har mulighed for at beslutte, at en 9. klasses elev, som ankommer til Danmark efter de er fyldt 14 år, kan fritages for at aflægge prøve i et eller flere fag, hvis det vurderes, at prøveaflæggelse ikke anses for hensigtsmæssigt på grund af elevens utilstrækkelige danskundskaber.

Langt de fleste af de ældste modtagelsesklasseelever er kommet til Danmark sent i skoleforløbet (dvs. efter de er fyldt 14 år), og kan derfor ikke nå at udvikle de dansksproglige kompetencer i modtagelsesklassen, som er

³ Bekendtgørelse om uddannelsesparathedsvurdering og procedurer ved valg af ungdomsuddannelse.

⁴ Ungdommens Uddannelsesvejledning

nødvendige for at kunne gennemføre en prøve. På denne baggrund er der elever, som er blevet fritaget fra prøveafleggelse, men der har på skolerne ikke været en formaliseret skriftlig dokumentation for de individuelle afgørelser om fritagelse. Praksis er nu bragt i overensstemmelse med lovgivningen, og der er sikret systematik omkring skriftlig dokumentation ved afgørelser om prøvefritagelse.

4. november 2019
Side 4 af 7

Spørgsmål 5

Hvordan sikres det at modtagelsesklasseeleverne i Aarhus Kommune fra starten bliver tilknyttet almindelige klasser og udsluset til disse løbende så hurtigt muligt?

Besvarelse:

I Aarhus indskrives elever som har behov for basisundervisning i dansk i modtagelsesklasser. Modtagelsesklasserne er placeret på fem skoler, og eleverne modtager i begyndelsen alle eller en del af deres undervisning som basisundervisning i modtagelsesklassen. Der foretages løbende en individuel vurdering af, om den enkelte elev har de sproglige (jf. kompetencemålene i basisdansk) og faglige kompetencer, som hel eller delvis udslusning til almenområdet kræver.

Særligt i forhold til de ældste unge i modtagelsesklasserne er det en generel udfordring, at hovedparten af eleverne ikke går i skole i deres bopælsdistrikt, hvilket kan vanskeliggøre udslusningen i enkelte fag. Herudover er eleverne ofte ikke klar til udslusning til en almenklasse på grund af deres aldersmæssige sene ankomst til landet. Ofte vil det give mere mening at udsluse de unge til anden ungdomsuddannelse eller lignende.

Elevernes dansksproglige udvikling følges løbende, og herunder også udslusnings-perspektivet for den enkelte elev. Det kan endvidere oplyses, at der sidste skoleår 2018/19 er iværksat en pilotafprøvning af Undervisningsministeriets afdækningsmateriale: "Hele vejen rundt om elevens sprog og ressourcer" på de fem modtagelsesklasseskoler med henblik på at udvikle en ensartet og systematisk praksis, hvad angår den løbende evaluering af elevens udvikling og udslusnings-perspektiv til almenklassen. Pilotprojektet videreføres i dette skoleår for at få så mange erfaringer med materialet som muligt.

Spørgsmål 6

Hvordan sikres det at modtagelsesklasseeleverne i Aarhus Kommune kommer i klasser med lav to-sprogs antal?

4. november 2019

Side 5 af 7

Besvarelse:

Jævnfør folkeskoleloven har en elev ved udslusning fra modtagelsesklasse til almenklasse krav på at forblive på samme skole, eller at få et skoleskift til bopælsdistriktsskolen. Der er således jævnfør lovgivningen ikke mulighed for at tage for eksempel skolens andel af DSA-elever med i betragtningen ved udslusning til almenklasse.

Spørgsmål 7

Hvordan sikres det at modtagelsesklasseeleverne i Aarhus Kommune får støtte og differentieret undervisning inden for elevernes zone for nærmeste udvikling, med metoder, der giver lyst til læring i alle fag?

Besvarelse:

Det er op til den enkelte skoleleders kompetence at ansætte personalet på skolen, herunder lærere med de fornødne pædagogiske og didaktiske kompetencer til at varetage undervisningen. Dette gælder selvfølgelig også i forhold til at sikre, at de fornødne DSA-kompetencer er tilstede til at varetage undervisningen i modtagelsesklasser.

Samtidig er elevtallet i modtagelsesklasser, jf bekendtgørelsens §4, stk. 3, fastsat ud fra at undervisningen i modtagelsesklasser skal foregå differentieret i forhold til den enkelte elevs forudsætninger. I modtagelsesklasser

”... undervises elever med meget forskellige forudsætninger, for så vidt angår alder og modersmål. Desuden findes der i klasserne både elever, som lige har startet indlæringen af dansk, og elever, som har deltaget i undervisningen i dansk som andetsprog gennem længere tid. Undervisningen må derfor differentieres i endnu videre omfang end i almindelige klasser.”⁵

⁵ ”Organisering af folkeskolens undervisning af tosprogede elever – en vejledning”, Undervisningsministeriet 2017 – kapitel 6, punkt 6.1.4 s. 25

Spørgsmål 8

Hvornår er rådmanden og forvaltningen orienteret om fejl og mangler?

4. november 2019

Side 6 af 7

Besvarelse:

Forvaltningen modtog den første henvendelse fra Lene Aabye Møller den 2. september 2018, da hun fremsendte kopi af henvendelsen til Ombudsmanden. Ombudsmanden har den 12. september 2018 videresendt henvendelsen til STUK, da de er rette myndighed på området.

Den 6. september blev der iværksat en redegørelse til rådmanden for de konkrete punkter bl.a. med inddragelse af modtagelsesklasseskolerne. Den 12. november 2018 modtages henvendelse fra STUK, hvori Børn og Unge anmodes om at forholde sig til 11 konkrete punkter. Den bestilte redegørelse indgår derfor i stedet i besvarelsen til STUK.

Byrådet orienteres i forbindelse med besvarelsen til STUK.

Spørgsmål 9

Hvad er tidsplanen for at komme på niveau med lovgivningen?

Besvarelse:

Børn og Unge har taget henvendelsen fra både Lene Aabye Møller, og den efterfølgende korrespondance med STUK, meget alvorligt. Praksis er allerede justeret med henblik på at leve op til kravene i lovgivningen.

Som det fremgår af besvarelsen til spørgsmål 1, har forvaltningen rettet en øget bevågenhed og opmærksomhed på området, ligesom der nu er en øget systematisk opfølgning samt en styrket dialog og indsats med understøttelse af modtagelsesklasseskolernes praksis, herunder drøftelser omkring procedurer og præcisering af lovgivning.

Spørgsmål 10

Opspores de elever, der har forladt folkeskolen og hvor lovkravene ikke har været opfyldt, og følges der op med tilbud til disse?

Besvarelse:

Børn og Unge har ikke opsporet de elever, der er udskrevet af en modtagelsesklasse, hvor lovkravene ikke har været opfyldt i fuldt omfang. Disse elever har været vurderet 'ikke-uddannelsesparate', og har i den forbindelse fået en særlig vejledningsindsats hos UU. Det vurderes, at eleverne er videre i andet uddannelsesforløb eller lignende.

Således følger UU i samarbejde med Jobcenter Aarhus op på alle unge mellem 15-25 år, som ikke har gennemført en ungdomsuddannelse eller som ikke aktuelt er i gang med en ungdomsuddannelse. Dette gælder også for elever, som afslutter deres skolegang i en modtagerklasse. Indsatsen har til formål at hjælpe den unge videre i uddannelse eller i beskæftigelse. Indsatsen tager udgangspunkt i den enkelte unges kompetencer og ønsker, og der laves en plan som tager udgangspunkt i de forudsætninger, som eleven har med sig fra grundskolen. Det kan være faglig opkvalificering eller andre job- og uddannelsesforberedende forløb.

4. november 2019
Side 7 af 7

Med venlig hilsen

Thomas Medom
rådmand

/

Martin Østergaard Christensen
direktør